

Pohjalaisten maanpuolustajien yhteistoimintaa

Vuodesta 1965 toiminut, alueellisen maanpuolustuskurssin suorittaneista koostuva yhdistys Vaasan Läänin Maanpuolustusyhdystys ry – Vasa Läns Försvarsörening rf on säilyttänyt alkuperäisen, kursien järjestelyistä alkuvuosikymmeninä vastanneisiin Vaasan läänin ja Vaasan/Pohjanmaan sotilasläänin perustuvan nimensä siitä huolimatta, että nämä valtion ja puolustusvoimien aluehallinnon yksiköt eivät enää olekaan olemassa. Kurssien järjestämisestä vastaavat nykyään Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ja Pohjanmaan aluetoimisto. Molempien hallintoyksiköiden päätoimipaikat ovat Vaasassa. Nimi on haluttu säilyttää toisaalta perinneyhteyksistä, toisaalta siksi, että aluekeskittämisenä Pohjanmaa on jossain määrin ongelmallinen. Pohjanmaa merkitsee sekä laajaa Pohjanlahteen rajautuvaa läntistä osaa Suomesta että sellaisenaan tai rajaavalla etuliitteellä varustettuna neljää eri uuden maakuntahallinnon yksikköä. Kolme näistä maakunnista vastaa Pohjanmaan aluetoimiston vastuualuetta ja on samalla yhdistyksen toimialue.

Maanpuolustuskurssi rinnastetaan kertausharjoituksiin

Alueellisia maanpuolustuskursseja järjestetään 1-2 vuodessa, kurssipaikka vaihtelee aluetoimiston eri osa-alueilla. Kurseille kutsutaan puolustusvoimien, kokonaisturvallisuuden parissa toimivien viranomaisien (poliisi, rajavartiolaitos, pelastuslaitos, hätäkeskukset, sairaalat), tutkimus- ja koulutuslaitosten sekä yritysten johdon edustajia. Kurssin kesto on viisi vuorokautta ja kurssiohjelma sisältää luentoesityksiä, ryhmätöitä sekä tutustumisia maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden parissa toimiviin yksiköihin. Pohjanmaan alueella kurssia järjestetään sekä suomenkielisenä että ruotsinkielisenä. Kurssien toteutustapa on samantyyppinen kuin valtakunnallisten maanpuolustuskurssien, jotka ovat kuitenkin pituudeltaan neljä viikkoa ja toteutetaan internaati-

Yhdistyksen hallitus kokouksessaan Vaasan Sotaveteraanimuseossa lähes in corpore. Pöydän päässä puheenjohtaja Jouko Kuismin ja hänen vieressään evl. Pasi Heinua ja sihteeri Toini Malmi

muotoisina. Maanpuolustuskurssille osallistuminen rinnastetaan vastaavan mittaisen kertausharjoituksen suorittamiselle.

Maanpuolustuskurssin suorittaneille esitellään maanpuolustusyhdistyksen toimintaa ja toivotaan samalla yhdistyksen jäseneksi liittymistä. Alkuvuosikymmeninä lähes kaikki liittyivät jäseniksi, osa oli mukana muutaman vuoden, osa jäi pysyväisjäseniksi. Toiminnassa mukana pysyvät ovat yleensä aktiivisia myös reserviläis-toiminnassa, killoissa tai perinnejärjestöissä. Oma jäsenyyteni on kestänyt lähes neljä vuosikymmentä ja osallistun edelleen aktiivisesti toimintaan. Kolme vuotta sitten yhdistys kutsui kunniajäsenikseen kaksi henkilöä, jotka ovat olleet yhdistyksen jäseninä aina yhdistyksen perustamisesta lähtien. Kyseiset henkilöt ovat liikenneneuvos Friz Kuula ja kanslianeuvos Holger Strandberg. Nykyisin yhdistykseen liittymisten määrä vaihtelee kurssittain, mutta kaikilta kurseilta yhdistys saa uusia jäseniä.

Yhdistys toimii aktiivisesti kolmen maakunnan alueella

Yhdistyksen tavoitteena on toimia maanpuolustuskurssin suorittaneiden yhdessä kurssin jälkeen. Yhdistys pyrkii toiminnallaan siihen, että kurssilla saatua tietämystä ja oppia voitaisiin ajantasaistaa ja

mahdollisesti täydentääkin. Kokousten yhteydessä pidetyt esitykset ja erilliset esitelmätilaisuudet sekä tutustumiskäynnit ja vierailut puolustusvoimien ja kokonaisturvallisuuden yksiköissä toteuttavat tätä tavoitetta. Jäsenistöille tilataan myös valtakunnallisen maanpuolustuskurssin suorittaneiden muodostaman Maanpuolustuskurssiyhdistyksen julkaisema, neljä kertaa vuodessa ilmestyvä korkeatasoinen Maanpuolustus-lehti.

Yhdistyksen toimialue on varsin laaja. Pitkät etäisyydet asettavat toiminnalle luonnollisesti omat haasteensa. Pyrkimyksenä on ollut järjestää toimintaa, niin virallisia kokouksia kuin muita toiminnallisia tapahtumia, eri puolilla toimialuetta. Myös toiminnan käytännön toteutuksesta vastaavan 12-jäsenisen hallituksen jäsenistö koostuu kattavasti toimialueen eri osien edustajista. Pohjanmaan aluetoimiston panos toimintaan on merkittävä ja se on ollut viime vuosina jälleen nousujohteinen. Aluetoimiston päällikkö on mukana hallituksessa sotilasasiantuntijana ja puolustusvoimien tukea on saatu mm. kuljetuspalvelujen muodossa. Joukko-osastovierailujen yhteydessä on saatu nauttia myös majointus- ja ruokailupalveluista. Päätymässä olevan vuoden toiminta on merkinnyt palaamista koronavuosien suvantovaiheen jälkeen tavanomaiselle tasolle. Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin Kannuksessa Kitinkannuksen hyvinvoin-

tikutuslaitoksessa. Laitoksella on hieno historia sotaveteraanien ja -invalidien kuntoutustoiminnassa, mitä työtä nykyisin toteutetaan yleisemmissä puitteissa. Kuntoutustyö on tärkeä osatekijä turvallisuuden ja hyvinvoinnin kokonaisuudessa. Kannuksen kaupunginjohtaja Jussi Niinistö johdatti omaan puolustushallintokokemukseensa liittyvällä esityksellään osanottajat vilkkaaseen keskusteluun tuolloin vielä melko tuoreesta uusia uhkakuviakin sisältävästä maailmantilanteesta. Tilaisuudesta on artikkeli Pohjanmaan Maanpuolustajan kesäkuun numerossa 2-2022.

Vuoden päätapahtumana oli yhdistyksen aluetoimiston vahvalla tuella toteuttama kolmipäiväinen tutustumismatka Kainuun Prikettiin Kajaaniin. Ohjelmaan kuului myös kaupungin nähtävyyksiin ja Vuokatin maisemiin tutustuminen sekä käynti Suomussalmella Raatteen tien museossa ja Talvisodan taistelualueilla. Matkasta on raportti lehden syysnumerossa 3-2022.

Syyskausi on merkinnyt tulevan toiminnan suunnittelua. Hallitus kokoontui 12.10.2022 Vaasan Sotaveteraanimuseossa valmistelemaan asiaan liittyviä esityksiä yhdistyksen syyskokoukselle. Jäsenten aktiivisuutta kuvaa, että kokouksessa oli 11 osallistujaa, vaikka se joillekin merkitsi 150 km edestakaista kokousmatkaa. Kuluvana vuonna on hallituksen puheenjohtajana toiminut Jouko Kuismin Kokkolasta,

varapuheenjohtajana Ritva Vainio Vaasasta, sihteerinä myös vaasalainen Toini Malm ja sotilasasiantuntijana Pasi Heinua. Jäseninä ovat vaikuttaneet Rauno Hauta-aho Kokkolasta, Sirkku Hietanen Seinäjoelta, Reijo Hämäläinen Jalasjärveltä, Olli Joensuu ja Jussi Niinistö Kannuksesta, Kai Pöntinen Lapualta, Vesa Seppälä Kaskisista ja jäsensihteerinä Päivi Sorjonen Lohtajalta.

Syyskokouksen kohdeyritys: perustajan kotitalan puusepänverstaasta globaaliksi kalustetehtaaksi

Syyskokous pidettiin 15.11.2022 Kurikassa Pohjanmaan Kaluste Oy:n (markkinointinimenä nykyisin Pohjanmaan) tiloissa. Yrityskonsernin toimitusjohtajan Harri Pakan yritysesityksen ja kahvitarjoilun jälkeen pidetyssä kokouksessa käsiteltiin syyskokoukselle kuuluvat asiat. Henkilövalinnat eivät johtaneet muutoksiin, sillä hallituksesta erovuorossa olevilla täytyy vasta ensimmäinen kolmivuotiskausi, minkä perusteella katsottiin tarkoituksenmukaiseksi jatkaa samalla kokoonpanolla. Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla, joten jäsenmaksu säilyy 15 €:n suuruisena ja talousarvio vahvistettiin edellisten vuosien kaltaiseksi.

Kokousryhmille vahvistettiin kahden vuoden suunnitelma. Vuoden 2023 kokoukset on tarkoitus pitää Pietarsaarella ja Lapulla, vuoden 2024 kokoukset Kokkolassa ja Vaasassa. Hallitus etsii sopivat kokouspaikat ja valmistelee kokouksiin liittyvät oheisohjelmat. Alueen ulkopuolelle (Puolustusvoimien joukko-osastoon tai vastaavaan kohteeseen) suuntautuvaa tutustumismatkaa ei tulevana vuonna toteuteta, vaan tutustumiskohteena on alueella järjestettävä paikallispuolustusharjoitus. Tehokas paikallispuolustus on keskeisellä sijalla Puolustusvoimien toimintaohjelmassa. Harjoitus toteutetaan useiden kokonaisturvalli-

suuden kannalta keskeisten toimijoiden yhteistyöllä. Tämän toiminnallisen päätapahtuman ja kokouksiin liittyvien yritys- tai laitostutustumisten lisäksi päätettiin pyrkiä toteuttamaan kokouksiin liittyviä tutustumisia syvällisempi vierailu maanpuolustuksen, huoltovarmuuden tai yleensä kokonaisturvallisuuden kannalta keskeiseen kohteeseen.

Syyskokouksen isäntäyritys Pohjanmaan Kaluste Oy ei suoraan edusta mitään keskeistä toimijaa maanpuolustuksen tai edes huoltovarmuuden ja turvallisuuden sektorilla. Menestyvänä yksityisrittäjyyteen perustuvana yrityksenä sillä on kuitenkin tärkeä rooli yhtenä maamme ja kansakuntamme hyvinvoinnin rakentajana. Yritys on saanut alkunsa vuonna 1964, kun kurikkalainen maanviljelijä Pentti Viitala päätti luopua maanviljelyksestä ja aloitti huonekalujen valmistuksen monien muiden pohjalaisyrittäjien tapaan. Edelleen perheyrittäjä Viitala toimivan Pohjanmaan Kalusteen elinikäri on ollut menestyksellinen. Nykyään yritys on vahvasti kansainvälinen niin raaka-ainehankinnan, tuotantolaitosten kuin erityisesti myyntimarkkinoiden osalta. Yrityskokonaisuudella on neljä tuotantolaitosta, päätoiminnot Kurikassa ja muut tehtaat Virossa. Henkilökuntaa on 450 ja liikevaihto 32 M€. Merkittävä osa myynnistä suuntautuu Yhdysvaltoihin ja muualle Amerikkaan sekä toisaalta Aasiaan. Venäjän osuus on koko ajan ollut suhteellisen vähäinen ja on nyt loppunut kokonaan. Mielenkiintoinen yksityiskohta raaka-aineen hankinnassa tuli esiin, kun toimitusjohtaja Pakka kertoi yrityksen käyttämän tammien tulevan Ukrainasta. Venäjän massiiviset sotatoimet maata kohtaan eivät ole merkittävästi häntäneet näitä raaka-ainetoimituksia. Tuotantotoiminnan osittaista siirtämistä Viroon toimitusjohtaja Pakka kuvasi seuraavasti: ”Ilman Kurikan tehdasta yrityksellä ei olisi tuotantoa Virossa, mutta ilman Viron tehtaita Kurikan tehdastaakaan ei enää olisi olemassa”.

Ilkka Virtanen

Huonekalujen valmistus alkoi 1964 Viitalan kotitalan kan-
alassa; 1969 alkoi tuotanto vanhassa koulussa Kurikassa ja
yritykseen palkattiin ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä
kuva yritysesitteestä

Kurikan tuotantolaitos kuva yritysesitteestä

Yhdistyksen pöytästandaari